



การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลไร่เก่า
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การทุจริต หมายถึง การปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหน้าที่ หรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการให้หรือรับสินบน การนำเสนอ หรือการให้คำมั่นว่าจะให้ การขอหรือการเรียกร้อง ทั้งที่เป็น ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด ที่เป็นการขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม และกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใดที่ดำเนินธุรกิจกับองค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิควรได้ทั้งต่อองค์กร ตนเอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

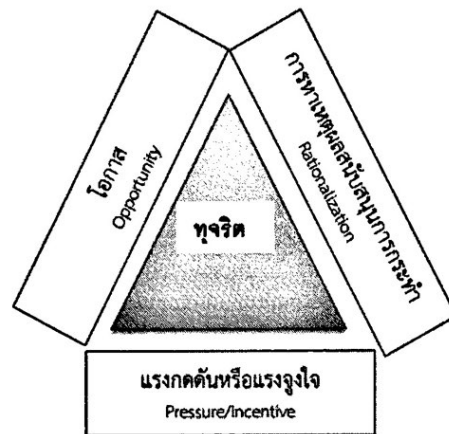
มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- **Corrective** : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- **Detective** : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร
- **Preventive** : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก
- **Forecasting** : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องกันปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)



ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
๒. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ



การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกระบวนการปฏิบัติงานข้างต้น เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และการประเมินผลกระทบความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับโอกาส	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับผลกระทบ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงปริมาณ

ระดับผลกระทบ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๕,๐๐๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
๔	สูง	๒๕๐,๐๐๑ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	๕๐,๐๐๑ - ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	๑๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๖-๒๕ คะแนน
ความเสี่ยงระดับสูง	๑๐-๑๕ คะแนน
ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕-๙ คะแนน
ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๔ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่
 ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact)

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ที่	เรื่อง/ประเด็น/การดำเนินงาน	ระดับ โอกาส	ระดับ ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง
๑	การจัดเก็บเงินภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ	๒	๓	๖
๒	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ ส่วนตน	๒	๒	๔
๓	การรับของขวัญและสินน้ำใจ	๒	๒	๔
๔	การเรียกรับผลประโยชน์จากคู่สัญญา	๒	๓	๖
๕	เบิกเงินราชการตามสิทธิ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ค่าที่พัก ค่าเช่าบ้าน	๒	๒	๔

ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	เรื่อง/ประเด็น/ การดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิด การทุจริต	ประเมินระดับความเสี่ยง			มาตรการป้องกัน
				สูง	กลาง	ต่ำ	
๑	การจัดเก็บเงินภาษีและ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ	๑. มีการรับเงินค่าภาษีและ ค่าธรรมเนียมแต่ไม่ได้ส่ง เงินเพื่อฝากธนาคาร ๒. รับเงินค่าภาษีจำนวนน้อย กว่าหรือมากกว่าที่ระบุ กำหนด ๓. เจ้าหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ ผู้มาเสียภาษีโดยคำนวณค่า ภาษีน้อยกว่าหลักเกณฑ์	๑. เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอใน การปฏิบัติงาน ๒. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน ๓. เจ้าหน้าที่มีปัญหาทาง การเงิน ๔. ขาดการแบ่งแยกหน้าที่		✓		๑. จัดทำคำสั่งแบ่งงานมอบหมาย หน้าที่อย่างชัดเจน ๒. จัดให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรม เพิ่มพูนทักษะความรู้ ๓. จัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมเพื่อ ปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ ๔. จัดให้ห้องทางการร้องเรียน ๕. จัดทำมาตรการหรือนโยบาย ส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กร
๒	การนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้ประโยชน์ส่วน ตน - รถยนต์ส่วนบุคคล - วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ	๑. เจ้าหน้าที่นำรถยนต์ ส่วนบุคคลไปใช้เพื่อประโยชน์ ส่วนตัว ๒. เจ้าหน้าที่นำรถยนต์ไปใช้ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ขอ อนุญาตผู้บังคับบัญชา ๓. เจ้าหน้าที่นำวัสดุ อุปกรณ์ สำนักงานไปใช้ส่วนตัว	๑. ผู้บังคับบัญชาขาดการ ควบคุมอย่างใกล้ชิด หรือให้ ความไว้วางใจมากเกินไป ๒. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ ควบคุมดูแลการใช้รถยนต์ โดยตรง ๓. เจ้าหน้าที่ขาดจิตสำนึก ในการใช้อุปกรณ์ของทาง ราชการ			✓	๑. แต่งตั้งผู้ชำนาญการให้มีการใช้ รถแต่ละส่วนราชการอย่างชัดเจน ๒. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลรักษา รถยนต์แต่ละส่วนราชการ ๓. จัดทำทะเบียนคุมวัสดุ อุปกรณ์และ มีการรายงานผลทุกเดือนให้ผู้บริหาร ทราบ ๔. จัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมเพื่อ ปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ ๕. จัดทำมาตรการหรือนโยบาย ส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กร

ที่	เรื่อง/ประเด็น/ การดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสียหายที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิด การทุจริต	ประเมินระดับความเสี่ยง			มาตรการป้องกัน
				สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ
๓	การรับของขวัญและสินน้ำใจ	๑. เจ้าหน้าที่ที่ประสงค์รับของขวัญหรือสินน้ำใจจากผู้สัญญา หรือผู้มาติดต่อราชการ	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาทางการเงินหรือขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่				๑. ประกาศนโยบายและเจตนากรณีไม่รับของขวัญหรือสินน้ำใจให้ประชาชนรับทราบโดยทั่วกัน
๔	การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้สัญญา	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีการเอื้อประโยชน์โดยการรับเงินหรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้องหรือมีการกีดกันเพื่อผลประโยชน์ ๒. การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ล่าช้า เกินกำหนดเวลาเพื่อเรียกรับผลประโยชน์	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาทางการเงินหรือขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ๒. ผู้บังคับบัญชาไว้วางใจมากเกินไปจึงไม่ได้ตรวจสอบอย่างเข้มงวด		✓		๑. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียน ๒. จัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ ๓. ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ๔. จัดทำมาตรการหรือนโยบายส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กร

ที่	เรื่อง/ประเด็น/ การดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสียหายที่ อาจจะเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิด การทุจริต	ประเมินระดับความเสี่ยง			มาตรการป้องกัน
				สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ
๕	เบิกเงินราชการตามสิทธิ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ค่าที่พัก ค่าเช่าบ้าน	๑. เบิกเงินราชการตามสิทธิ เป็นเท็จ ๒. ไม่มีการตรวจสอบก่อนส่ง จ่ายเงิน	๑. เจ้าหน้าที่มีปัญหาทาง การเงินหรือขาดจิตสำนึกใน การปฏิบัติหน้าที่ ๒. ผู้บังคับบัญชาไว้วางใจ มากเกินไปจึงไม่ได้ ตรวจสอบอย่างเข้มงวด ๓. มีผลประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่				๑. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียน ๒. จัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมเพื่อ ปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ ๓. ให้คณะกรรมการ ๗ ตรวจสอบผู้มี สิทธิเข้าบ้านอย่างเข้มงวดตามระเบียบ ๔. จัดทำมาตรการหรือนโยบาย ส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กร

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ หน่วยตรวจสอบภายใน

ลงชื่อ  ผู้รายงาน
(นางสาวทิพวรรณ เพชรสังขลย์)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ